

رابطه طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت زناشویی زنان

راحیل آزاد بخت ۱*، پریش وکیلی ۲

(۱) کارشناس ارشد مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

(۲) عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

*نویسنده مسوول: Azadbakht@yahoo.com

تاریخ دریافت مقاله ۹۲/۵/۸ تاریخ آغاز بررسی مقاله ۹۲/۶/۲۷ تاریخ پذیرش مقاله ۹۰/۷/۱۹

چکیده

هدف اصلی این تحقیق بررسی رابطه طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت زناشویی زنان متأهل است. برای این تحقیق از روش همبستگی استفاده شده است. نمونه شامل ۲۰۱ نفر از زنان متأهل ۲۰ تا ۵۰ ساله است که به شیوه تصادفی چند مرحله ای از میان زنان شاغل ادارات و سازمان های تحت پوشش بیمه تأمین اجتماعی شهرستان ساری در سال ۸۹-۸۸ انتخاب شده اند. ابزارهای جمع آوری این تحقیق پرسش نامه های طرحواره های یانگ (۷۵ سوالی) و رضایت زناشویی انریچ (۴۷ سوالی) بوده است. برای آزمون فرضیه ها و تجزیه و تحلیل داده ها از روش آمار توصیفی و آمار استنباطی (همبستگی و تحلیل رگرسیون گام به گام) استفاده گردید. نتایج این تحقیق نشان می دهد که بین طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت زناشویی زنان متأهل رابطه منفی معنی داری وجود دارد و طرحواره های ناسازگار اولیه می توانند عدم رضایت زناشویی را پیش بینی نمایند همچنین از بین ۵ حوزه طرحواره های ناسازگار اولیه، فقط حوزه اول (بریدگی و طرد) رابطه منفی و معنی داری با رضایت زناشویی زنان متأهل دارد و سایر حوزه ها رابطه معنی داری با رضایت زناشویی ندارند.

کلید واژگان: طرحواره های ناسازگار اولیه، رضایت زناشویی، حوزه های طرحواره، بریدگی و طرد.

مقدمه

ازدواج یکی از بنیادهای جهان شمول بشری است که صرفاً پیوند دو نفر با یکدیگر نیست، بلکه معرف دگرگونی در دو نظام خانوادگی و تکوین یک خرده نظام در داخل هر یک از آنهاست که طرز فکر زنان و مردان و انتظار آن ها از زندگی زناشویی با توجه به خانواده های مبدأ و تجاربشان با یکدیگر تفاوت دارد (گلدنبرگ و گلدنبرگ، ترجمه برواتی و همکاران، ۱۳۸۲، ص ۴).

تربیت و پرورش افراد با سلامت روانی مطلوب در خانواده هایی شکل می گیرد که در آن اعضا به خصوص زن و شوهر سازگاری بیشتری با یکدیگر داشته باشند و بتوانند مشکلات و تعارضات را به خوبی حل نمایند. روابط رضایت بخش برای زن و شوهر و فرزندانشان فواید زیادی دارد. این فواید عبارتند از: افزایش سلامت روانی و

جسمانی زن و شوهر و فرزندان و نیز افزایش انعطاف پذیری آن ها در برابر فشارهای زندگی.

در تلاش برای تعریف و اندازه گیری مشکلات ارتباطی میان همسران، رضایت زناشویی به عنوان معیار نهایی در نظر گرفته می شود (هالفورد، تبریزی، ۱۳۸۷، ص ۴). رضایت مندی زناشویی را نمی توان صرفاً براساس میزان فراوانی فشارهای بیرونی تبیین کرد، زیرا تمامی ازدواج ها، دست کم با چند فشار روانی مواجه هستند. بلکه تفاوت ازدواج های موفق و ناموفق را حداقل تا حدودی می بایست در پرتو شیوه ای تبیین کرد که طرفین به فشار روانی پاسخ می دهند و یا با یکدیگر ارتباط برقرار می کنند (سایینگتون، برواتی، ۱۳۷۹، ص ۴).

تقریباً همه زوج هایی که ازدواج می کنند در ابتدای ارتباطشان سطح بالایی از رضایت زناشویی را گزارش می

دلبستگی و رضایت زناشویی را تکمیل کردند و نتایج نشان داد که هر چه طرحواره های ناسازگارتر باشند، رضایت زناشویی کاهش می یابد و سبک دلبستگی ایمن با طرحواره های سازگار ارتباط معنی دارد.

نتایج تحقیقات لطفی (۱۳۸۵) نیز نشان داده که داشتن طرحواره های ناسازگار اولیه، پیش کننده ناسازگاری های بین فردی است.

عابدی و همکاران (۱۳۸۷) در تحقیقی به بررسی رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و صمیمیت زناشویی زوجین پرداخته اند. نتایج نشان داده که بین طرحواره های ناسازگار اولیه با ابعاد صمیمیت زناشویی همبستگی منفی و معنی داری وجود دارد.

استفان تیلر^۱، (۲۰۰۵) به بررسی تأثیر خاطرات اولیه کودکی بر طرح واره های ناسازگار و سلامت روانی پرداخته است. یافته ها در این مقاله با بررسی موضوعات نظری بک^۲، (۱۹۹۶)، اپستین^۳، (۱۹۸۷) و یانگ^۴ (۱۹۹۹) نشان می دهد که طرحواره های ناسازگار که به صورت شناخت های ناهشیار عمیق عمل می کنند، از لحاظ درونی با سلامت روانی در ارتباطند. همچنین جانانان ایوانز^۵ و همکاران (۲۰۰۵)، به بررسی طرحواره خودمنفی و شروع افسردگی در زنان پرداخته اند. نتایج نشان داده که حفظ یک طرحواره ی خود منفی یک عامل خطر غیروابسته برای شروع افسردگی در زنان به شمار می رود.

براین اساس هدف اصلی این تحقیق بررسی رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت زناشویی در زنان متأهل و بررسی سهم هر یک از حوزه های طرحواره های ناسازگار اولیه در رضایت زناشویی زنان متأهل است.

با توجه به اهداف، سؤال های زیر مطرح می شود:

- ۱- آیا بین طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت زناشویی در زنان متأهل رابطه ای وجود دارد؟
- ۲- سهم هریک از حوزه های طرحواره های ناسازگار اولیه در رضایت زناشویی به چه میزان است؟

دهند (مارکمن و هالوگ، ۱۹۹۳، ص ۹) اما متأسفانه رضایت از رابطه در طی زمان و در خیلی از زوج ها کاهش می یابد (برادبری، ۱۹۸۸، ص ۹).

به هر حال در بعضی مواقع بین زوجین از لحاظ رضایت مندی از رابطه تفاوت های فاحشی وجود دارد. بنابراین حتی اگر یکی از زوجین در حال حاضر از رابطه اش راضی باشد اما همسرش ناراضی باشد، نهایتاً تأثیرات منفی از زوج ناراضی به وی نیز سرایت می کند (افارل و بیچلر، ۱۹۸۷، ص ۹).

طبق دیدگاه طرحواره درمانی، بیشتر مشکلات ارتباطی که افراد تجربه می کنند تحت تأثیر تصور آن ها در مورد خود و دیگران قرار دارد که این فرایند شناختی، طرحواره نام دارد. طرحواره های ناسازگار اولیه، موضوعات ثابت و درازمدتی هستند که در دوران کودکی به وجود می آیند، به زندگی بزرگسالی راه می یابند و تا حد زیادی ناکارآمد هستند (یانگ و همکاران، ۱۹۹۹، ص ۹).

طرحواره ها بر شیوه ی فکر، احساس و رفتار افراد تأثیر می گذارند و پس از ازدواج عامل صمیمیت زناشویی تا حدودی براساس طرحواره ها تبیین می شود (استیلز، ۲۰۰۴ به نقل از عابدی و همکاران ۱۳۸۷).

همچنین، برانگیختن طرحواره ها، باعث ایجاد جذابیت جنسی در روابط عاشقانه می شود و گاهی مشکلات ارتباطی زوجین بیشتر از آن که به روابط فعلی آن ها با همسرانشان مربوط شود، در واقع بخشی از سبک زندگی آن هاست (یانگ و همکاران، ترجمه حمید پور، ۱۳۸۶، ص ۹).

نتایج تحقیقی که توسط اندوز و حمید پور (۱۳۸۵)، به منظور بررسی رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه، سبک های دلبستگی و رضایت زناشویی در زوجین انجام گرفته، پس از مصاحبه بالینی ساخت یافته به منظور رد اختلال بالینی در محور I و اختلال شخصیت در محور II در گروه نمونه، زوجین پرسشنامه های طرحواره، سبک

4. Young

5. jonathan evans

1. Stephen theiler

2. Beck

3. Epstein

روش تحقیق

تحقیق حاضر با توجه به هدف و فرضیات آن غیرآزمایشی و از نوع همبستگی می باشد.

جامعه آماری موردنظر در این تحقیق، کلیه زنان متأهل شاغل ساکن شهرستان ساری که از نظر تحصیلات در سطوح دیپلم تا فوق لیسانس قرار دارند و درحال حاضر با همسرشان زندگی می کنند و بین یک تا سه فرزند دارند، می باشد. محدوده سنی آن ها ۲۰ تا ۵۰ سال می باشد. درضمن این افراد تحت پوشش بیمه سازمان تأمین اجتماعی می باشند.

با مراجعه به سازمان تأمین اجتماعی شهرستان ساری تعداد کل جامعه آماری ۲۰۲۰ نفر بود که با توجه به فرمول حجم نمونه نسبت و با توجه به حجم جامعه آماری ۱۷۵ نفر به عنوان نمونه آماری مشخص گردیده است با توجه به روش و فرضیه های تحقیق و استفاده از روش تحلیل رگرسیون برای محاسبات، که به حداقل ۲۰۰ نفر برای نمونه احتیاج دارد، و نیز با توجه به اینکه احتمال عدم پاسخگویی برخی از نمونه ها وجود داشت بین ۲۵ نفر پرسشنامه توزیع گردید و در مجموع ۲۰۱ نفر به سئوالات پاسخ کامل دادند و لذا تعداد نمونه نهایی ۲۰۱ نفر منظور گردید.

در این تحقیق، از شیوه نمونه گیری تصادفی چند مرحله ای استفاده شد. ابتدا به صورت تصادفی از بین ادارات و سازمان های تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی هشت اداره انتخاب و سپس با مراجعه به هر کدام از این ادارات و سازمان ها و تهیه فهرست اسامی افرادی که شرایط انتخاب در نمونه را داشتند. در مجموع ۲۵۰ نفر انتخاب شدند و به عنوان نمونه تحقیق، پرسش نامه های موردنظر در میان آن ها توزیع گردید.

پرسش نامه رضایت زناشویی انریچ^۱: پرسش نامه رضایت زناشویی انریچ توسط اولسون^۲ به منظور سنجش رضایت زناشویی ساخته شده است و به تغییراتی که در طول دوره حیات آدمی به خصوص به تغییراتی که در خانواده به وجود

می آید حساس است. هریک از موضوع های این پرسش نامه در ارتباط با یکی از زمینه های مهم یک رابطه زناشویی است و می تواند مشکلات بالقوه زوج ها و یا زمینه های تقویت آن ها را مشخص کند.

در این تحقیق از فرم کوتاه ۴۷ سئوالی این پرسشنامه استفاده گردید. ضریب همبستگی پرسش نامه انریچ با مولفه های رضایت خانوادگی از ۰/۴۱٪ تا ۰/۶۰٪ و با مولفه های رضایت زندگی از ۰/۳۲٪ تا ۰/۴۱٪، نشانه روانی سازه است. کلید خرده مقیاس های پرسش نامه، زوج های راضی و ناراضی را متمایز می کند که نشان می دهد این پرسش نامه از روایی ملاکی خوبی برخوردار است (سلیمانیان، ۱۳۷۳، ص ۹)، ضمناً ضریب آلفای این پرسش نامه پس از اجرای مجدد مورد بررسی قرارگرفت و مقدار $\alpha = 0/88$ مشخص گردید. **پرسش نامه طرح واره یانگ (فرم کوتاه):** این مقیاس ابزاری خود گزارش دهی برای سنجش طرح واره هاست که فرد براساس توصیف هر جمله خودش را در یک مقیاس لیکرت شش درجه ای می سنجد. پرسش نامه طرح واره یانگ (یانگ و براون، ۱۹۹۰، ۲۰۰۱، ص ۹). فرم کوتاه این پرسشنامه (۷۵ سئوالی) در این تحقیق مورد استفاده قرار گرفته است که ۱۵ طرحواره را می سنجد.

نتایج اولین پژوهش جامع راجع به ویژگی های روان سنجی پرسش نامه طرح واره یانگ، که توسط اسمیت^۳، جوینر^۴، یانگ و تلچ^۵ (۱۹۹۵) انجام شد، نشان داد که برای هر طرح واره ناسازگار اولیه، ضریب آلفایی از ۰/۸۳٪ (برای طرح واره خود تحول نیافته / گرفتار) تا ۰/۹۶٪ (برای طرح واره نقص / شرم) بدست آمد و ضریب آزمون - بازآزمون در جمعیت غیربالینی بین ۰/۵۰٪ تا ۰/۸۲٪ بود. خرده مقیاس های اولیه پایایی آزمون - بازآزمون و ثبات درونی بالایی نشان دادند. همچنین این پرسش نامه با مقیاس های ناراحتی روان شناختی، احساس ارزشمندی، آسیب پذیری شناختی نسبت به افسردگی و نشانه شناسی اختلالات شخصیت، روایی

4. Joiner

5. Telch

1. Enrich

2. Olson

3. Schmidt

یافته ها

در این تحقیق با توجه به نوع و روش تحقیق و نیز با توجه به اینکه مقیاس اندازه گیری از نوع فاصله ای می باشد، به منظور توصیف داده ها از روش های مناسب آمار توصیفی، فراوانی، درصد شاخص های گرایش مرکزی، پراکندگی و توزیع استفاده شد. همچنین برای پاسخ دادن به فرضیه های تحقیق، با در نظر گرفتن نوع داده ها، تحلیل رگرسیونی گام به گام به کار گرفته شد.

همگرا و افتراقی خوبی نشان داد (یانگ و همکاران، ترجمه حمیدپور، ۱۳۸۶، ص ۹).

در این تحقیق نیز اعتبار مجدد آن با استفاده از آلفای کرونباخ پس از اجرای آن در این تحقیق ۰/۸۳ مشاهده شد.

جدول ۱: شاخص آماری آزمودنی ها به تفکیک سن

متغیرها	میانگین	میان	انحراف معیار	دامنه
سن	۳۷/۱۱	۳۷/۰۰	۸/۲۷	۳۰
تعداد فرزندان	۱/۷۳	۲/۰۰	۰/۷۴	۲

جدول ۲: توزیع فراوانی و درصد آزمودنی ها به تفکیک سطح تحصیلات

سطح تحصیلات	فراوانی	درصد
دیپلم	۷۱	۳۵/۳
فوق دیپلم	۳۹	۱۹/۴
لیسانس	۷۵	۳۷/۳
فوق لیسانس	۱۶	۸/۰
جمع	۲۰۱	۱۰۰/۰

جدول ۳: خلاصه شاخص های آماری مربوط به نمره های آزمودنی ها در آزمون های طرحواره های ناسازگار (و مولفه های آن) و رضایت

زنانشویی (N=۱۹۲)

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی	دامنه
بریدگی و طرد	۵۱/۴۲	۱۶/۱۹	۰/۶۵۹	۰/۰۷۲	۸۴
خودگردانی و عملکرد مختل	۳۹/۰۵	۱۳/۸۳	۰/۵۶۵	-۰/۶۸۵	۵۲
محدودیت های مختل	۳۰/۲۶	۸/۹۰	۰/۱۲۱	-۰/۶۱۲	۴۲
دیگر جهت مندی	۲۹/۵۲	۹/۱۹	۰/۴۰۷	۰/۰۲۹	۴۵
گوش به زنگی و بازداری	۳۱/۶۸	۸/۱۲	۰/۱۶۴	۰/۰۱۵	۴۴
نمره کل	۱۸۱/۶۴	۴۵/۲۷	۰/۳۸۵	-۰/۱۲۰	۲۴۱
رضایت زنانشویی	۴۴/۶۸	۱۰/۷۶	۰/۲۶۲	-۰/۴۶۹	۴۹

جدول ۴: خلاصه تحلیل رگرسیون گام به گام برای پیش بینی رضایت زنانشویی بر اساس طرحواره های ناسازگار (۵ حوزه) (n=۱۹۲)

پیش بینی کننده ها	ضرایب استاندارد نشده	متغیر وابسته: رضایت زنانشویی	ضرایب استاندارد شده	T	Sig
عدد ثابت	۵۹/۱۶۸	-	-	۲۵/۱۲۹**	۰/۰۰۰
بریدگی و طرد	-۰/۲۸۲	-۰/۴۲۴	-	-۶/۴۵۱**	۰/۰۰۰

$R^2 = ۰/۱۷۵$ ؛ $F = ۴۱/۶۱۱**$ ؛ R^2 تعدیل شده؛ $R^2 = ۰/۱۸۰$ ؛ $R = ۰/۴۲۴$ ؛ ** معنادار در سطح ۰/۰۱

جدول ۵: خلاصه تحلیل رگرسیون گام به گام برای پیش بینی رضایت زناشویی بر اساس طرحواره های ناسازگار (۵ حوزه) (n=۱۹۲)

Sig	T	متغیر وابسته: رضایت زناشویی	
		ضرایب استاندارد شده	ضرایب استاندارد نشده
۰/۰۰۰	۲۵/۱۲۹**	-	۵۹/۱۶۸
۰/۰۰۰	-۶/۴۵۱**	-۰/۴۲۴	-۰/۲۸۲

$R^2 = ۰/۱۷۵$ ؛ $F = ۴۱/۶۱۱**$ ؛ تعدیل شده؛ $R^2 = ۰/۱۸۰$ ؛ $R = ۰/۴۲۴$ ؛ ** معنادار در سطح ۰/۰۱

عبارت دیگر، ۱۵ درصد از پراکندگی مشاهده شده در متغیر رضایت زناشویی توسط طرحواره های ناسازگار (نمره کل) توجیه می شود

برای ارزیابی سهم هر یک از حوزه های طرحواره های ناسازگار اولیه در پیش بینی نمره کل رضایت زناشویی از تحلیل رگرسیون گام به گام استفاده شد (جدول ۵)

مناسب ترین مدل به دست آمده از تحلیل رگرسیون گام به گام بعد از حذف مولفه های خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت های مختل، دیگر جهت مندی، گوش به زنگی و بازداری که همبستگی معنی دار با رضایت زناشویی

نداشتند. مقدار R^2 (۰/۱۸۰) بدین معنی است که ۱۸ درصد از واریانس متغیر رضایت زناشویی توسط متغیرهای پیش بین تبیین می شود. به عبارت دیگر، ۱۸ درصد از پراکندگی مشاهده شده در متغیر رضایت زناشویی توسط این متغیرها توجیه می شود. مقدار R مشاهده شده (۰/۴۲۴) نیز نشان دهنده آن است که مدل رگرسیون خطی حاضر می تواند برای پیش بینی استفاده شود

با توجه به نسبت F محاسبه شده (۴۱/۶۱۱) در سطح اطمینان حداقل ۹۹ درصد معنی دار است. بنابراین، می توان نتیجه گرفت که بین متغیرهای مورد مطالعه و متغیر رضایت زناشویی همبستگی معنی دار وجود دارد. با این حال، با مراجعه به آماره t و سطوح معنی داری می توان قضاوت کرد که از بین همه متغیرها تنها متغیر بریدگی و طرد با متغیر رضایت زناشویی همبستگی معنادار وجود دارد.

علایم ضرایب بتای به دست آمده نشان داد که متغیر بریدگی و طرد ($\beta = -۰/۴۲۴$, $P < ۰/۰۱$)، با رضایت زناشویی همبستگی منفی و معنادار دارد. به عبارت دیگر، با

براساس اطلاعات جدول بالا درخصوص توزیع نمره های آزمودنی های مورد مطالعه (پس از کنار گذاشتن داده های پرت مربوط به ۹ نفر از نمونه مورد مطالعه) در آزمون های طرحواره های ناسازگار (نمره کل) و مولفه های ۵ گانه آن (بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت های مختل، دیگر جهت مندی، گوش به زنگی و بازداری) و رضایت زناشویی شاخص های مختلف توصیفی اعم از میانگین، انحراف معیار، شاخص های کجی و کشیدگی و دامنه آن ها نشان می دهد که توزیع نمره های گروه نمونه به توزیع نرمال میل دارد.

به منظور بررسی رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت زناشویی از آزمون همبستگی استفاده گردید (جدول ۴) و برای ارزیابی سهم طرحواره های ناسازگار اولیه و حوزه های آن در پیش بینی نمره کل رضایت زناشویی از تحلیل رگرسیون گام به گام استفاده شد (جدول ۵).

نتایج نشان می دهد که بین متغیر طرحواره های ناسازگار (نمره کل) و متغیر رضایت زناشویی همبستگی معنی دار وجود دارد. ($F = ۳۳/۶۳۵$ در سطح اطمینان حداقل ۹۹ درصد). علامت ضریب بتای به دست آمده نشان داد که متغیر طرحواره های ناسازگار (نمره کل) ($۰/۰۱ < \beta$)، با رضایت زناشویی همبستگی منفی و معنادار دارد، به عبارت دیگر، با افزایش یک واحد در میزان طرحواره های ناسازگار (نمره کل) میزان رضایت زناشویی آزمودنی ها ۰/۳۸۸ واحد کاهش می یابد. همان طور که در جدول بالا مشاهده می شود، مقدار R^2 (۰/۱۵۰) بدین معنی است که نزدیک به ۱۵ درصد از واریانس متغیر رضایت زناشویی توسط متغیر پیش بین تبیین می شود. به

افزایش یک واحد در میزان بریدگی و طرد میزان رضایت زناشویی آزمودنی ها ۰/۴۲۴ واحد کاهش می یابد.

بحث و نتیجه گیری

نتایج به دست آمده از تحقیق بیانگر آن است که بین طرحواره های ناسازگار اولیه و رضایت زناشویی در زنان متأهل رابطه وجود دارد. همچنین طرحواره های ناسازگار اولیه می توانند عدم رضایت زناشویی را پیش بینی نمایند، که این با نتایج تحقیقات عابدی و همکاران (۱۳۸۷)، استفان تیلر (۲۰۰۵)، یانگ و گلوسکو (۲۰۰۳)، زارب^۱ (۲۰۰۷)، اندوز و حمید پور (۱۳۸۵) همسو می باشد.

در زمینه خصوصیات طرحواره های ناسازگار اولیه باید اذعان داشت وقتی گفته می شود فردی طرحواره ای دارد به این معنایست که طرحواره همیشه فعال است ، بلکه طرحواره صفتی است که ممکن است در یک لحظه خاص فعال نباشد و به هنگام عدم وجود عوامل فعال ساز محیطی بهبود یافته و یا برانگیخته نشود.

همچنین بسته به این که افراد با توجه به خلق و خوی خود از چه سبک مقابله ای برای پاسخ به طرحواره برای کاهش درد ناشی از آن استفاده می کنند می توانند رفتارهای متفاوتی را نشان دهند.

از نظر یانگ، آسیب رسانترین و قدرتمندترین طرحواره ها، چهار طرحواره رهاشدگی/ بی ثباتی، بی اعتمادی / بدرفتاری، محرومیت هیجانی و نقص / شرم می باشند که در حوزه اول قرار دارند که نتایج حاصل از تحقیق نیز نشان داده که بین طرحواره های ناسازگار حوزه اول (بریدگی و طرد) و رضایت زناشویی در زنان متأهل رابطه وجود دارد که نتایج بدست آمده با نتایج تحقیقات یانگ و گلوسکو (۲۰۰۳)، استفان تیلر (۲۰۰۵)، زارب (۲۰۰۷) و لقاء برانزنده (۱۳۸۴) منطبق می باشد.

با توجه به یافته ها و نتایج تحقیق حاضر و اهمیت رضایت مندی زناشویی در زندگی، همچنین اهمیت طرحواره ها و نحوه و زمان شکل گیری آنها در دوران کودکی و نوجوانی

و با توجه به اینکه طرحواره ها در شکل گیری انتظارات و باورهای افراد درباره روابط صمیمی نیز نقش مهمی ایفا می کنند و رضایت از زندگی زناشویی رابطه ای نزدیک با رضایت خانوادگی و رضایت از زندگی دارد، به نظر می رسد جهت ارتقاء بهداشت روان افراد، باید توجه خاصی به خانواده که اولین منبع شکل گیری شخصیت و باورهای فرد درباره خود، دیگران و دنیا می باشد مبذول داشت.

بدین منظور می توان از طریق مشاوران، روانشناسان و رسانه های ارتباطی با آگاهی بخشی به خانواده ها در مورد نحوه تربیت فرزندان به عنوان اولین و مهمترین محیط شکل گیری طرحواره ها ، با بالا بردن سطح آگاهی و اطلاعات افراد، از بروز ارتباطات ناسالم بین فردی و نارضیاتی زناشویی در آینده پیشگیری کرد.

همچنین مشاوران، مددکاران، روانپزشکان و سایر مسئولان بهداشت روانی جامعه می توانند اقدام به برگزاری کارگاه ها و سمینارهایی جهت ارتقاء دانش افراد بخصوص زوجین نمایند. همچنین در حیطه درمان (طرحواره محور) و نیز جهت پیشگیری از مشکلات زناشویی و در مشاوره پیش از ازدواج نیز می توان از نتایج این تحقیق و تحقیقات مشابه آن استفاده مناسب به عمل آید.

¹. Zarb

منابع

- Markman. HJ ؛ Hahlwege , k , (1993) *the prediction and prevention of marital distress : an international perspective clinical psychology review* 13 , 29 - 43
- O'Farrell , TJ , birchler G.R (1987) *marital relationships of alcoholic . Conflicted and non-conflicted couples* . journal of marital and family therapy , p 259 -274
- individual difference research. vol 6 No1, 13-25
- Theiler,s , (2005) . *The efficacy of early childhood memories as indicators of current maladaptive schemas and psychological health*. School of social and behavioral, Australia.
- Young, j ؛ klosko, j ؛ wissner, ME ؛ (2003) *schema therapy*. A practioners guid. A division of Guilford publication. Inc.
- اندوز، زهرا؛ حمید پور، حسن. (۱۳۸۵). بررسی رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه، سبک های دلبستگی و رضایت زناشویی در زوجین. دومین کنگره سراسری آسیب شناسی خانواده در ایران. تهران: دانشگاه شهید بهشتی.
- زارب، جانث م. (۱۳۸۸). شناخت درمانی تحولی برای بزرگسالان، ترجمه حسن حمیدپور تهران: انتشارات ارجمند.
- سایینگتون ا. (۱۳۷۹). *بهداشت روانی*. ترجمه برواتی. تهران: نشر روان.
- سلیمانیان، علی اکبر. (۱۳۷۳). بررسی تفکرات غیر منطقی براساس رویکرد شناختی بر نارضایتی زناشویی. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت معلم.
- عابدی، محمدرضا؛ ذوالفقاری، مریم؛ فاتحی زاده، مریم. (۱۳۷۸) *تعیین رابطه بین طرح واره های ناسازگار اولیه با ابعاد صمیمیت زناشویی زوجین پرسنل فولاد مبارکه اصفهان*. فصلنامه خانواده پژوهشی. سال چهارم. شماره ۱۵.
- گلدنبرگ و گلدنبرگ. (۱۳۸۲). *خانواده درمانی*. ترجمه برواتی. نقش بندی تهران: نشر روان.
- لطفی، راضیه. (۱۳۸۵). *مقایسه طرح واره های ناسازگار در مبتلایان به اختلالات شخصیت دسته ب و افراد سالم*. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه الزهرا.
- لقابرازنده، هدی. (۱۳۸۴). *رابطه معیارهای ارتباطی و طرح واره های ناسازگار اولیه با سازگاری زناشویی*. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه علوم تربیتی و روان شناسی فردوسی مشهد.
- هالفورد، کیم. (۱۳۸۷). *زوج درمانی کوتاه مدت*. ترجمه مصطفی تبریزی؛ مژده کاردانی؛ فروغ جعفری. تهران: انتشارات فراروان.
- یانگ، جفری، کلوکسو، ژانت، ویشار، مارجوری. (۱۳۸۶). *طرح واره درمانی*. ترجمه حسن حمید پور، زهرا اندوز. تهران: انتشارات ارجمند.
- Bradbury , TN (1998) *the developmental course of marital Satisfaction* . New York : Cambridge university press .
- Evans, J, heron, Lewis, G, ARAYA, Ricardo, (2005). *negative self – schemas and the onest of depression in women* , British journal of psychiatry , 186 , 302 – 307

Quarterly Journal of Educational Psychology

Islamic Azad University Tonekabon Branch

Vol. 4, No. 3, fall 2013, No 15

Journal of Educational
Psychology

Relationship between early maladaptive schemas and marital satisfaction of women

Rahil Azadbakht^{1*}, Parivash Vakili²

1) M.A Degree conseling Feild .IAU Rodehen Branch

2) Faculty member of Islamic Azad University.rodehen Branch

*Corresponding author: Azadbakht@yahoo.com

Abstract

The purpose of this study was the survey of the relationship between early maladaptive schemas and marital satisfaction of married women. For this purpose a sample including 201 employees married women between 20-50 years old who were under the support of social guarantee's insurance in sari, were selected by random in several stage and answered to the questions of Young schemas questionnaire (YSQ) and Enrich marital satisfaction questionnaire (47 questions). For the data's analysis were used of the methods of descriptive statistic and inferential statistics (correlation and regression analysis). The achieved result was indicated the negative relationship between early maladaptive schemas and marital satisfaction and the early maladaptive schemas can predict no marital satisfaction. Also among five-domain of the early maladaptive schemas, disconnection and rejection domain have negative significant relationship with marital satisfaction

Keywords: Early maladaptive, schemas, marital satisfaction, schema's domain.
